

«Περνούσε τὴν ζωὴ τῆς φυλακῆς,
ἐν μετάνοιᾳ ἀδιαλείπτω, μὲ νηστείες καὶ προσευχὰς ἀμέτρητες,
μὲ γόνατα τρυπημένα ἀπὸ τὶς ἱκεσίες».

Κι' ὅμως ἐκεῖ ἀνεκάλυψε τὸ Φῶς*

«Ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἐπισκέψασθέ με»

Συμβαίνει μερικές φορές ἄνθρωποι ποὺ δὲν εἶναι γιὰ τὴν φυλακὴ νὰ βρίσκονται φυλακισμένοι καὶ ἄνθρωποι ποὺ εἶναι γιὰ τὴν φυλακὴ νὰ ζοῦν ἐλεύθεροι καὶ νὰ δέχονται τὶς τιμὲς τῶν ἀνθρώπων...

Βέβαια, ἡ γυναίκα γιὰ τὴν ὁποία θὰ μιλήσωμε δὲν ἦταν ἄδικα στὴν φυλακὴ.

Εἶχε κάνει ἐγκλημα...

Ἀλλὰ ἡ διαγωγὴ τῆς ἐπὶ 20 σχεδὸν χρόνια (ἦταν 20 τόσο χρονῶν ὅταν μπῆκε), ἀπέδειξε πῶς ἢ πάστα τῆς, ἢ ψυχὴ τῆς δὲν ἦταν ἐγκληματική.

Τὴν βλέπαμε ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, ποὺ ἐπισκεπτόμαστε τὶς φυλακισμένες, χλωμὴ, ἀδύνατη, πρόωρα μαραμένο λουλούδι, νὰ προσπαθῇ σιωπηλῇ, νὰ ἐξυτηρητῆσι τὶς ἄλλες φυλακισμένες, τὸ προσωπικὸ τῶν φυλακῶν καὶ νὰ κάνη τὶς περισσότερες βαρεῖες δουλειές.

Ἐργαζόταν στὰ ἀργαλεῖα καὶ στὸ ραφεῖο τῆς φυλακῆς καὶ εὗρισκε καιρὸ γιὰ μικροκεντήματα.

Παρακολουθοῦσε τὸν Φιλικὸ Κύκλο καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἐφαρμόση αὐτὰ ποὺ ἄκουγε.

Ὅταν οἱ ἄλλες μᾶς ἐκύκλωναν γιὰ νὰ ζητήσουν κάτι, ἢ Ἐλένη πάντα σιωπηλῇ ἀποτραβιόταν καὶ μὲ τὴν στάσι τῆς ἔδειχνε πῶς ἢ φυλακισμένη πρέπει νὰ πιῇ τὸ πικρὸ ποτῆρι τῆς φυλακῆς μὲ ὅλες του τὶς συνέπειες.

Μόνο πού κάθε φορά πού ή αίτησις χάριτος δέν γινόταν δεκτή από τò Συμβούλιο Χαρίτων και ή απόφασις ήταν άπορριπτική, μονολογούσε με άφατη πίκρα:

- Δέν έχω άνθρωπο νά φροντίσει

τά χαρτιά μου!

Τότε οί άλλες φυλακισμένες μάς παρακαλούσαν:

- **Τ**ήν Έλένη φροντήστε, είναι ή πιό παληά έδω μέσα. **Ά**λλες βγαίνουν στα πέντε και στα όκτώ και στα δέκα χρόνια. **Τ**ήν Έλένη όλες την βρήκαμε έδω.

Οί έκδηλώσεις αυτές τών συγκρατουμένων της ύπεχρέωνε την Έλένη πιό πολύ, και μεγάλωνε την αγάπη της.

Περνούσε την ζωή της φυλακής, «έν μετανοία άδιαλείπτω», με νηστείες και προσευχές άμέτρητες, με γόνατα τρυπημένα από τις ίκεσιές.

- Δέν με νοιάζει ή καταδίκη τών ανθρώπων έλεγε, είναι δικαιοη, ό Θεός μόνον νά μη με καταδικάσει.

- **Π**ου θα πās Έλένη όταν θα βγής;

- **Σ**ε σās θα ρθω, στον Ξενώνα σας, δέν έχω κανένα άλλον.

Τόσα χρόνια τώρα κανείς δέν θέλει νά με γνωρίζη... οί γονείς μου έχουν πεθάνει... στο χωριό μου μπορεί και νά με σκοτώσουν...

Τήν Μεγάλη Παρασκευή, όταν ακολουθήσαμε τον Έπιτάφιο, είπα στην εκπρόσωπο του Ύπουργείου Δικαιοσύνης πού είχε έρθη κατ' έθιμον νά παρακολουθήση, νά προσέξη την εύγενική φυσιογνωμία της γυναίκας πού είχε τò προβάδισμα κρατώντας τον μεγάλο και βαρύνύλινο Σταυρό.

- **Έ**χει πρό πολλού συμπληρώσει τὰ 19 χρόνια και έχει άριστη διαγωγή, δέν είναι καιρός για χάρι.

Πράγματι της έκανε έντύπωσι και συνεφώνησε.

Τελιώνοντας ή Ακολουθία είπα στην Έλένη, ό Σταυρός πού κράτησες έφέτος θ' ανοίξη την πόρτα της φυλακής...

* * *

Ήταν Σάββατο πρωϊ, όταν μετά από λίγο πήρα τηλεφώνημα από τις φυλακές ότι ή Έλένη άποφυλακίζεται...

Ούτε ώρα δέν την κρατάμε πιά, έλάτε νά την παραλάβετε, σās περιμένει.

- **Μ**ās περιμένει ή Έλένη στην πόρτα της φυλακής! **Θ**εέ μου

τί χαρά ἦταν αὐτή!...

Πῆρα τὸν Ξενῶνα νὰ τὴν περιμένουν.

Μετὰ ἄρχισα νὰ τηλεφωνῶ στὶς συνεργάτιδες τοῦ Κύκλου φυλακῶν νὰ τρέξουν νὰ παραλάβουν τὴν Ἑλένη, γιατί σέ μένα ἦταν ἀδύνατον ἐκείνη τὴν ὥρα.

Ἄλλὰ τί ἀτυχία! **Ἡ** μιὰ ἦταν ἀσθενής, τῆς ἄλλης ἔφευγε γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ ὁ σύζυγος ποὺ εἶχε πάθει καρδιακὴ προσβολή. **Δ**ύσκολη ὥρα. **Δ**εύτερο καὶ τρίτο τηλεφώνημα ἀπὸ τὶς φυλακές.

- **Δ**ὲν ξεκινήσατε ἀκόμα;...

- **Ἔ**χουμε βάλει καὶ τὰ πράγματά της στὸ αὐτοκίνητο.

Ἀναγκαστικά μοῦ ἔπεφτε ὁ κλῆρος νὰ πάω ἐγώ. **Ξ**επερνώντας μεγάλες δυσκολίες, βρέθηκα μὲ ἓνα ταξί στὶς φυλακές.

Τότε εἶδα ἓνα θέαμα ποὺ δὲν τὸ εἶχα δῆ ποτέ.

Τὸ προσωπικὸ τῶν φυλακῶν μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Διευθυντὴ καὶ ὅλες οἱ κρατούμενες μὲ μεγάλη συγκίνησι ἐπερίμεναν νὰ μοῦ τὴν παραδώσουν.

Ἡ Ἑλένη πιὸ συγκινημένη ἀπὸ ὅλους δεχόταν συνέχεια φιλιὰ καὶ εὐχές.

Οὔτε νύφη τόσες εὐχές!

Ἦλοι βρισκόταν σὲ ψυχικὴ ἀνάτασι.

Ἡ ἀποφυλάκισις αὐτῆς τῆς γυναίκας εἶχε κάνει νὰ ξυπνήσῃ στὴν ψυχὴ τῆς κάθε μιᾶς ὅ,τι καλύτερο ὑπῆρχε.

Τὴν ἀποχαιρετοῦσαν μὲ δάκρυα καὶ πόνο.

Συγκινητικὲς ἦταν οἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἀγάπης τους.

Ἡ μία τῆς ἔφερνε ἓνα ζευγάρι καινούργια παπούτσια ποὺ τὰ εἶχε φυλαγμένα.

Ἡ ἄλλη ἓνα κεντητὸ μαντῆλι.

Ἡ ἄλλη μιὰ ὠραία χτένα.

Ἦλες τῆς τᾶδιναν μὲ τρόπο μυστικὸ σὰν νὰ μὴν ἤθελε κανένας νὰ τὶς πάρῃ εἶδησι.

Ἀκόμη καὶ ἡ πιὸ ἐξευτελισμένη κρατουμένη ἡ Ἄννα Τ. ἔδειξε τὴν ὑπαρξὶ μιᾶς σπίθας ἀγάπης στὴν ψυχὴ καὶ ἐνὸς ταλέντου στὴν φωνή:

- **Ἄ**σε με, κύριε Διευθυντά, νὰ τῆς πῶ ἓνα τραγούδι!

Σκαρφάλωσε πιὸ ψηλὰ πίσω ἀπὸ τὰ σίδηρα καὶ τὸ κορίτσι

του δρόμου τραγούδησε με μιὰ κρυστάλλινη καὶ συγκλονιστικὴ φωνὴ τὸ τραγούδι τοῦ χωρισμοῦ.

- **Σ**ᾶς τὴν παραδίνουμε, νὰ μᾶς τὴν προσέξετε...

Αισθάνθηκα βαθειὰ τὴν εὐθύνη ἀπέναντί τους καὶ κρατῶντας σφικτὰ τὸ χέρι τῆς Ἑλένης, τὴν ἄφησα νὰ μπῆ πρώτη στὸ ἡμιφορτηγὸ αὐτοκίνητο ποῦ μᾶς περιέμενε.

* * *

Όταν ὁ ὀδηγὸς ἔβαλε ἐμπρός, γύρισε καὶ μᾶς κοίταξε καχύποπτα.

- **Δ**ὲ μοῦ λέτε, φυλακὴ εἴσατε ἐσεῖς;

- **Ν**αί, τοῦ ἀπαντῶ.

- **Π**ολλὰ χρόνια; ξαναρώτησε με μεγαλύτερη περιέργεια.

- **Π**αρὰ 12 ἡμέρες εἴκοσι χρόνια, φώναξε ἡ Ἑλένη, ἔτσι ὅπως τὸ τόνιζαν οἱ συγκρατούμενές της γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν χάρι.

- **20** χρόνια, εἶπες; ρώτησε ὁ ὀδηγὸς καὶ τραβήχτηκε τόσο ἀπὸ κοντὰ της ποῦ κόντεψε νὰ τοῦ φύγῃ τὸ τιμόνι ἀπὸ τὰ χέρια.

- **Ν**αί, 20 χρόνια παρὰ 12 ἡμέρες, ξανατόνισε ἡ Ἑλένη ποῦ ζοῦσε ἀκόμη τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς φυλακῆς.

- **Έ**γκλημα ἔκανες;

- **Ν**αί...

- **Κ**αὶ σ' ἀφήσανε νὰ βγῆς; **Έ**κει μέσα ἔπρεπε νὰ ψοφήσης...

Ακοῦς νὰ θέλῃ νὰ βγῆ καὶ στὴν κοινωνία!...

Κάθε φράσις σὰν μαχαίρι τρυποῦσε καὶ τὴν δική μου καρδιά...

Τὶ ἀντίθεσις μετὸ ξεπροβάδισμα τῆς φυλακῆς. **Έ**κει ἀγάπη καὶ τρυφερότης. **Σ**ωστὸ πανηγύρι γιὰ τὴν ἀποφυλάκισι τῆς Ἑλένης.

Έδῶ ἡ σκληράδα, ἡ ἀσπλαγχνία, ἡ ἀπανθρωπιά!

Αλλὰ ἦταν γεγονός, ὅτι ἡ Ἑλένη ἔβλεπε, μετὰ 20 χρόνια παρὰ 12 ἡμέρες, τὸν ἥλιο, τὰ δένδρα, τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀνέπνεε ἀέρα ποῦ δὲν μύριζε μοῦχλα.

- **Α!** ἓνα μωρὸ στὸ καρότσι του, ξεφώνησε ἡ Ἑλένη σὰν νὰ ζοῦσε ἓνα σπάνιο ὄνειρο...

Καὶ βλέποντας τὸν κόσμον, ἔλεγε σὰν νὰ μονολογοῦσε: **Α**νθρωποι, καλοὶ μου ἄνθρωποι...

* * *

Όταν φθάσαμε στὸν Ξενῶνα, ἡ ἡρωϊκὴ ἐκείνη ψυχὴ ποῦ ἀντέχει νὰ βρῖσκεται μέρα νύχτα κοντὰ στὰ ναυάγια, νὰ

τρῶη καὶ νὰ κοιμᾶται δίπλα τους, ἄνοιξε διάπλατα τὴν ἀγκαλιά της καὶ μὲ τὸ πιὸ πλατὺ χαμόγελο ὑποδέχθηκε τὴν ἀδελφή τοῦ Χριστοῦ.

Μᾶς πέρασε στὴν λιτὴ τραπεζα-
ρία, ὅπου ἐδέσποζε ἡ μεγάλη Εἰκόνα τοῦ Κυρίου.

Μᾶς προσέφερε πορτοκαλάδες καὶ γλυκὸ καὶ ἔδειξε τὸ δωμά-
τιο μὲ τὸ πεντακάθαρο καλοστρωμένο κρεβάτι τῆς Ἑλένης.

- **Τ**ί φαγητὸ πεθύμησες, Ἑλένη μου, τόσα χρόνια μέσα στὴν φυλακή; **Π**ές μου νὰ τὸ ἐτοιμάσωμε... **Ν**ὰ κάμης μετὰ καὶ ἓνα μπάνιο, νὰ ξεκουραστῆς ἂν θέλης...

Ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου πού μᾶς ἔφερε ἔβλεπε καὶ ἄκουγε.

Ἐπρεπε σὲ λίγο νὰ φύγω μὲ τὸ ἴδιο αὐτοκίνητο, γιατί μὲ περιμέναν κατεπείγουσες ἐργασίες.

Πήραμε τὸν ἴδιο δρόμο πρὸς τὸ κέντρο τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁμως ἀλλοιώτικος ἦταν ὁ ὁδηγός.

- **Μ**ὰ δὲ μοῦ λέτε, παίρνετε τέτοιες γυναικὲς ἀπὸ τὴν φυ-
λακὴ καὶ τίς περιποιεῖσθε;

- **Ν**αί, τοῦ ἀπαντῶ, συνήθως δὲν ἔχουν κανέναν πού νὰ τίς
περιμένῃ... ἰδίως τίς βαρυνποινίτισες...

Ὁταν βγαίνουν βρίσκονται σὲ τραγικὴ κατάστασι...

Δὲν θέλῃ κανεὶς νὰ τίς δεχθῆ στὸ σπίτι του, ἢ καὶ ἂν θέλῃ
δὲν μπορεῖ γιατί φοβᾶται τίς ἀντεκδικήσεις...

Μιὰ στατιστικὴ δείχνει πὼς αὐτὲς οἱ γυναῖκες, ὅταν βγοῦν
ἀπὸ τὴν φυλακὴ, ἢ πεθαίνουν ἀπὸ μαρασμὸ πολὺ γρήγορα,
ἢ αὐτοκτονοῦν.

- **Κ**αὶ ὁ Χριστός, συνέχισα, μᾶς ἔχει δώσει ρητὴ ἐντολὴ νὰ
τίς ἀγαπᾶμε σὰν νὰ εἶναι ἀδέλφια Του. **Σ**ὰν νὰ εἶναι Αὐτὸς
ὁ ἴδιος...

Αὐτὸ τὸ σπίτι τὸ ἔδωσε ἓνας Χριστιανὸς καὶ δίνει ὅλα τὰ
ἔξοδα πού χρειάζονται, γιὰ νὰ φιλοξενηθοῦν ἕως ὅτου τοὺς
βροῦμε δουλειὰ καὶ τίς ἀποκαταστήσωμε στὴν κοινωνία.

- **Κ**αὶ βρίσκεται στὴν ἐποχὴ μας τέτοιος ἄνθρωπος; ἐρώτησε
μὲ ἐκπληξι καὶ θαυμασμὸ ὁ ὁδηγὸς τοῦ ἡμιφορτηγοῦ.

- **Μ**ὰ εἶναι πλούσιος, τοῦ εἶπα.

- **Δ**ὲν εἶναι ὅτι εἶναι πλούσιος, εἶναι ὅτι ἔχει καὶ καρδιά, δια-
μαρτυρήθηκε.

Ἐμεινε πάλι ἀρκετὰ σκεπτικὸς καὶ πρόσθεσε συντριμμένος:

- **Κ**αὶ ἐγὼ τὴν ἐλόγισα, τὴν κακομοίρα!

- **Ὁ**χι μόνον ἐσεῖς, κύριε ὁδηγέ, συνήθως οἱ ἄνθρωποι ἔτσι
τίς βλέπουνε.

- **Ναί** καὶ ἐγὼ σὰν ἄνθρωπος τῆς φέρθηκα, ἀλλὰ ἄλλο ἄνθρωπος καὶ ἄλλο Χριστιανός! ...

* * *

Ἡ Ἑλένη φιλοξενήθηκε ὅσο γινόταν καλύτερα.

Οἱ συνεργάτιδες τὴν ἐπλασιώσαν, τὴν ἐψυχαγώγησαν, ἐπεκοινώνησαν μὲ ὅσους ἀπὸ τοὺς δικούς της ἦταν δυνατὸν καὶ τοὺς ἔφεραν σὲ ἐπαφή.

Τὴν τακτοποίησαν σὲ δουλειά.

Ἔγινε δὲ καὶ τοῦτο τὸ συγκινητικό. **Ὁ** σύζυγος μιᾶς κυρίας θέλησε νὰ κάνῃ ἓνα καλὸ γιὰ τὴν ψυχὴ του. **Ξενοίκιασαν** ἓνα διαμερισμάκι τοὺς πού βρισκόταν κοντὰ στὴν δουλειὰ τῆς Ἑλένης καὶ τῆς τὸ προσέφεραν νὰ μείνῃ δωρεὰν ὅσο θέλει.

Ἡ Ἑλένη δὲν πίστευε, ὅτι βγαίνοντας ἀπὸ τὴν φυλακὴ θὰ εὕρισκε τέτοιους ἀνθρώπους, μὲ τόση μεγάλη ἀγάπη.

Δὲν βρέθηκε στὰ πρῶτα της χρόνια κάποιος καλὸς ἄνθρωπος καὶ ἔγινε ὅ,τι ἔγινε...

Τώρα, γερασμένη πρόωρα, φέρνει μέσ' τὴν ψυχὴ της ἓναν καινούργιο κόσμο...

Ἐνα φῶς πού ἀνακάλυψε μέσα στὴν φυλακὴ καὶ τὸ ἔζησε καὶ τὸ ζῆ καὶ θὰ τὸ δυναμώσῃ μέσα της μὲ τὸ Φιλικὸ Κύκλο Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς, πού παρακολουθεῖ μὲ ἄλλες ἀποφυλακιζόμενες.

- **Βλέπω,** λέει μὲ πόνο, πῶς στὸ ἐργοστάσιο πού ἐργάζομαι οἱ κοπέλλες σκέπτονται, ὅπως σκεπτόμουν καὶ ἐγὼ πρὶν γνωρίσω τὸν Χριστό... **Καὶ** πολὺς ἄλλος κόσμος σκέπτεται καθυστερημένα.

Ἔχει στὴν ψυχὴ του σκοτάδι βαθύ.

Μέσα στὸ σκοτάδι τῆς φυλακῆς πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν φῶς στὴν ψυχὴ.

Ἔχω χρέος νὰ βοηθήσω νὰ βροῦν τὸ φῶς, πρὶν γλιστρήσουν καὶ καταποντισθοῦν.

Νὰ τὸ βροῦν χωρὶς τὸν πόνο καὶ τὰ δάκρυα τὰ δικά μου καὶ προπαντὸς χωρὶς νὰ γίνουν, ὅπως ἐγὼ, φόνισσα, γιὰτὶ τὸ κακὸ δὲν ἀργεῖ νὰ γίνῃ.

(*) Πρόνοια Συνεργαζομένων Χριστιανικῶν Σωματείων «Ὁ Απόστολος Παῦλος», «Ἐν φυλακῇ ἡμῶν», σελ. 15-19, ἐκδόσεις «Ἡ Δαμασκός». Ἐπιμέλ. ἡμετ.